

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Освітня програма	38728 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38728
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Константінова Вікторія Миколаївна, Герасименко Вікторія Вікторівна, Миколенко Дмитро Валерійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.08.2020 р. – 29.08.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2020/vidomosti_pro_samootsiniuvannia_PhD_032_history.pdf
Програма візиту експертної групи	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2020/programma_dystantsijnoji_roboty_032.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження про освітню програму «Історія та археологія» третього рівня вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – цілком позитивне. Вона відповідає всім необхідним критеріям якості. Керівництво Університету, а також стекхолдери зацікавлені у її подальшій реалізації і розвитку. Задля цього у ЗВО створено необхідні умови. На освітній програмі викладають досвідчені, фахові і відомі в Україні і за її межами науковці, наявна необхідна інфраструктура, матеріально-технічна база. На офіційному сайті оприлюднено всі необхідні нормативні документи. Гарант освітньої програми продемонстрував власну обізнаність у особливостях реалізації ОП. Не викликає сумнівів той факт, що він користується авторитетом серед керівництва, колег, аспірантів і стекхолдерів. Він піклується про якість отримуваної здобувачами освіти, постійно цікавиться їх думкою щодо ОП, докладає чимало зусиль для забезпечення якості реалізації освітньої програми, налагодження зв'язків з роботодавцями і плідної співпраці з ними. Історичний факультет готує і випускає істориків за першим (бакалаврським) і другим (магістерським) рівнями вищої освіти. Отже підготовка здобувачів за третім рівнем є логічним завершенням цього циклу. На факультеті працює спеціалізована вчена рада. Крім того, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка вже має вдалий досвід організації разових рад із захисту дисертацій. Знайомство з аспіратами освітньої програми засвідчило їхню зацікавленість у навчанні та досягненні кінцевої мети – захисті дисертації. Вони мають наукові праці і у більшості своїй вже апробували власні напрацювання на конференціях. Експертна група надала низку рекомендацій і зауважень щодо програми. Проте вони не є підставою для відмови в акредитації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Тісна співпраця із стекхолдерами під час розробки (обговорення, рецензії) та реалізації освітньої програми (регулярне засідання ради за їхньої участі, факти успішного працевлаштування випускників аспірантури та здобувачів освіти в органах місцевого самоврядування, музеях, ЗВО інших міст України, архівах). Програма забезпечує широкі можливості для вивчення іноземних мов. Більшість здобувачів закінчує навчання в аспірантурі захистом дисертації зі спеціальності. В Університеті започаткована практика організації і проведення разових спеціалізованих вчених рад. Створене Положення про визнання результатів, отриманих в неформальній освіті надає можливість здобувачам реалізовувати свій потенціал, конструювати свою індивідуальну освітню траєкторію та залучатись до курсів, що можуть викладатись як вітчизняними, так й іноземними освітніми установами (спрощений варіант академічної мобільності). Наявність усталеної практики запобігання та виявлення плагіату із використанням сертифікованих програм, побутування культури академічної доброчесності та неконфліктне середовище. Висока академічна та викладацька кваліфікація науково-педагогічних працівників. Прозора рейтингова система та практика матеріального стимулювання НПП. Гарні можливості для розвитку мовних компетентностей викладачів. Фінансові ресурси ОНП формуються за рахунок широкого залучення позабюджетних коштів – грантів, благодійних внесків тощо. Наявність в Університеті дієвих соціальних служб – соціально-психологічної, інклюзивно-ресурсного центру, інтерактивно-розвивальної кімнати “Смайлик” для здобувачів з особливими сімейними потребами. Бібліотека Університету має вільний доступ до онлайн-курсів на платформі Coursera.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Аспіранти не публікують статті англійською, незважаючи на широкі можливості для її вивчення. Рекомендується запровадити додаткові механізми стимулювання написання аспірантами статей іноземними мовами та отримання викладачами сертифікатів B2 зі знання англійської та інших мов. Вибіркова складова ОП дещо обмежена дисциплінами, що реалізуються на історичному факультеті. Вона має бути наповнена дисциплінами інших спеціальностей та інших рівнів освіти (соціологія, культурологія, психологія тощо). Необхідність більш активної діяльності щодо залучення аспірантів (лише двоє здобувачів активно беруть участь у цьому процесі) та викладачів до програм академічної мобільності, в тому числі шляхом узгодження вибіркової складової з програмами вітчизняних та/або іноземних університетів-партнерів, запровадження постійну практику викладання гостьових курсів зовнішніми стейкхолдерами, посилення інформування здобувачів і викладачів щодо існуючих можливостей долучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Очевидною є потреба більш регулярного оновлення робочих програм дисциплін, включаючи у рекомендовані переліки найсвіжішу літературу. Рекомендовано розширити способи апробації результатів досліджень здобувачів шляхом започаткування спеціального наукового заходу для здобувачів та молодих вчених.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета освітньої програми «Історія і археологія» відповідає Стратегії розвитку Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/strategija_rozvytku_TNPU.pdf), його місії (відповідний розділ попереднього документу), Статуту (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Statut_TNPU_2018.pdf), Положенню про надання платних освітніх та інших послуг (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennja_pro_nadannja_platnyh_osvitnih_poslug_TNPU.pdf), Стратегії інтернаціоналізації (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Strategija_internatsionalizatsii_TNPU.pdf). Вказані вище документи, у свою чергу, не суперечать відповідним положенням Конституції України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та критеріїв надання закладу вищої освіти статусу національного, підтвердження чи позбавлення цього статусу».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Свідченням того, що мета і завдання представленої освітньої програми, результати навчання за нею розроблялися з урахуванням потреб і побажань заінтересованих осіб (стейкхолдерів) є викладені нижче факти. По-перше, наявність на сайті Університету онлайн анкети для стейкхолдерів (https://docs.google.com/forms/d/15UpjV7FsaCQFFrQTeLS81uESX66bp82EpyfdtjBWJrA/viewform?edit_requested=true). По-друге, розміщення на сайті Університету опублікованих пропозицій і зауважень заінтересованих осіб (http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdzily/monitoring/Zauvazhennja_stejkholderiv_shodo_ONP_032_istorija.pdf). По-третє, представлення на електронних ресурсах Університету переліку членів Ради стейкхолдерів (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/rada-steykholder-v.php). По-четверте, упродовж онлайн зустрічі із внутрішніми і зовнішніми стейкхолдерами (здобувачами освіти, роботодавцями, представниками академічної спільноти) було неодноразово засвідчено активне залучення стейкхолдерів до обговорення освітньої програми: її мети, завдань, результатів, а також наявність дієвого механізму врахування рекомендацій і зауважень стейкхолдерів. По-п'яте, Тематика наукових досліджень ОНП перебуває відповідно напрямкам кафедральних наукових тем: «Актуальні проблеми історії, культури, освіти, науки і техніки України» (№ 0111U009915); «Актуальні проблеми історії XIX–XXI ст.» (№ 0116U002130); «Релігія і церква в Україні в контексті світових релігійних процесів» (№ 0112U006677).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Освітня програма має на меті розвиток у аспірантів соціальних навичок, які на сьогодні важливі на ринку праці. Під час онлайн зустрічі зі здобувачами освіти і стейкхолдерами було встановлено, що програма сприяє успішній реалізації не лише у викладацькій діяльності або науці, а й у сфері політики, державної служби, у громадській роботі. ОП враховує потреби закладів вищої освіти, післядипломної освіти, науково-дослідних установ у науково-педагогічних і наукових фахівцях Тернопільщини, що було підтверджено на онлайн з заінтересованими особами. Доказом того, що при розробці освітньої програми було враховано досвід українських та іноземних закладів-партнерів слугує наявність наукових зв'язків між Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка і Університетом імені Кардинала С. Вишинського у Варшаві (Польща), Академією ім. Яна Длугоша в Ченстохові (Польща), Куявсько-Поморською вищою школою в Бидгощі (Польща), а також українськими ЗВО – Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича, Львівським національним університетом імені Івана Франка, регулярна участь викладачів у наукових конференціях та їхні стажування за межами Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка ([blob:https://office.naqa.gov.ua/3ce9e096-9be7-46cd-bdd5-af94c6d05aa5](https://office.naqa.gov.ua/3ce9e096-9be7-46cd-bdd5-af94c6d05aa5)). Вказані вище факти були підтверджені під час інтерв'ю з керівництвом, викладачами і здобувачами освіти, а також представником відділу міжнародних зв'язків.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт та проект Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія третього (аспірантського) рівня вищої освіти знаходиться у процесі розробки. З огляду на це, нами було перевірено відповідність програмних результатів навчання вимогам Національної рамки кваліфікації для відповідного дев'ятого кваліфікаційного рівня. Зазначимо, що у січні 2020 року у програму було внесено зміни згідно із вимогами Національної рамки кваліфікації (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/PhD/ONP_032_istorija.php). Перша ж редакція програми була затверджена 26 квітня 2016 року. Дисципліни «Філософія: історико-філософські та сучасні смислові параметри знання», «Методика виконання та захисту дисертації», «Джерелознавство та історіографія» забезпечують методологічні та методологічні знання здобувачів освіти необхідні для написання і захисту дисертації. Також вони, нарівні з іншими компонентами (дисципліна «Педагогічна антропологія», науково-педагогічна практика, вибіркова частина) мають на меті доповнити вже існуючі знання і професійні навички. Дисципліна «Академічно і професійно орієнтоване спілкування (англійською / німецькою / французькою мовою)» забезпечує розвиток комунікативних навичок – можливість вільно спілкуватися іноземними мовами у рамках академічної спільноти, що є надзвичайно важливим у сучасних умовах. Дисципліна «Культура української наукової мови» сприяє як розвитку комунікативних навичок в академічній спільноті, так і сприяє покращенню вміння висловлювати власну думку як усно, так і письмово. Дисципліна «Грантово-проектна діяльність» забезпечує вміння презентувати власні ідеї та результати наукової діяльності, організовувати комунікації тощо. Належний рівень забезпечення досягнення відповідних результатів засвідчили здобувачі освіти, випускники програми під час онлайн зустрічі з ними, а також результати їх анкетування (blob:<https://office.naqa.gov.ua/abaa9ec3-4fe7-40d5-8c34-449cefc2b43d> ; blob:<https://office.naqa.gov.ua/d8b147db-96fc-4b09-aa8d-6b842d9aad93>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Серед позитивних сторін програми необхідно назвати наступне: 1) стратегія Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, мета, завдання програми забезпечують спільний базис та вектор розвитку ЗВО, формують атмосферу, необхідну для формування сучасної креативної особистості; 2) тісна співпраця із стекголдерами під час розробки (обговорення, рецензії) та реалізації освітньої програми (регулярне засідання ради за їхньої участі, факти успішного працевлаштування випускників аспірантури та здобувачів освіти в органах місцевого самоврядування, музеях, ЗВО інших міст України, архівах); 3) широкі можливості для вивчення іноземних мов.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Більш обґрунтовано, детально і конкретно, з наявними аналітичними порівняннями і відповідними прикладами вивчати досвід іноземних університетів за напрямом розвитку ОП, а також більш чітко визначати іноземний досвід, що був або буде імплементований в освітню програму. Не зважаючи на наявні можливості вивчення іноземних мов, все ще не забезпечено результати вказаних практик. Аспіранти не публікують статті англійською. Рекомендується запровадити додаткові механізми стимулювання написання статей іноземними мовами.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає статті 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>) і постанові кабінету міністрів про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>). Обсяг кредитів підготовки зі спеціальності – дисципліни «Джерелознавство та історіографія», а також з дисципліни за вибором по 5 кредитів загалом надають 19 кредитів ЄКТС. Обсяг кредитів, спрямований на оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду – дисципліна «Історико-філософські та сучасні смислові параметри знання» і «Педагогічна антропологія» (9 кредити ЄКТС). Обсяг кредитів, що має на меті набуття універсальних навичок дослідника – дисципліни «Грантова проєктна діяльність», «Методика виконання та захисту дисертацій», «Організація наукової діяльності» (13 кредитів ЄКТС), відповідає рекомендованому обсягу (не менше 6 кредитів). Обсяг кредитів націлених на здобуття мовних компетентностей – дисципліна «Академічне і професійно орієнтоване спілкування» і «Культура української наукової мови» (11 кредитів ЄКТС).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Набір на освітню програму здійснюється раз на рік – влітку, що обумовлює початок освітнього процесу з 1 вересня. Упродовж першого року навчання здобувачам пропонується вивчення п'ятих обов'язкових дисциплін обсягом 26 кредитів і одну за вибором. Теоретичне навчання та заліково-екзаменаційна сесія відбувається упродовж 9 тижнів. Упродовж другого року навчання здобувачі мають опонувати дві обов'язкові дисципліни обсягом 11 кредитів і дві на вибір обсягом 10 кредитів, а також завершити вивчення дисципліни «Академічне і професійно-орієнтоване спілкування». Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОП у сукупності забезпечують досягнення програмних результатів навчання. Ознайомлення з матрицею відповідності програмних результатів навчання і компонентів освітньої програми показало, що всі програмні результати корелюють із загальними компетентностями. Освітня програма забезпечує вивчення дисциплін гуманітарного циклу.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної національною рамкою кваліфікації. Вона забезпечує оволодіння загальнонауковими компетентностями, універсальними навичками дослідника, мовними компетентностями, а також завдяки дисципліні «Джерелознавство та історіографія» та варіативній складовій освітньої програми (дисциплінам за вибором), забезпечує розширення знань зі спеціальності – 19 кредитів ЄКТС. Загальна кількість дисциплін за вибором складає 16 дисципліни, розділених на 3 блоки.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна траєкторія здобувача освіти забезпечується за рахунок вибіркової 3-х дисциплін, що регламентовано Положенням про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором

(http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_ta_umovy_obrannia_studentamy_dy_ssyplin_za_vyborom.pdf). Варіативна складова ОП (дисципліни за вибором) становить 15 кредитів, що відповідає вимогам – задовольняє мінімальну норму у 25%. В університеті забезпечено механізм вибору аспірантами навчальних дисциплін. Під час онлайн зустрічей зі здобувачами освіти, а також знайомства з індивідуальними планами здобувачів освіти було з'ясовано, що він є дієвим.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітня програма передбачає практичну підготовку – обов'язкову компоненту освітньої програми. На неї відведено 8 кредитів. Це складає 13,3 % від їх загального обсягу ОП. Порядок проведення практики регламентується Положенням про науково-педагогічну практику аспірантів (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_naukovo-pedahohichnu_praktyku_aspirantiv.pdf). Педагогічна практика забезпечує здобувачам освіти набуття низки загальних і фахових компетентностей необхідних для професійної діяльності. Під час онлайн мітингу з аспірантами було засвідчено важливість практики для формування навичок викладача і науковця. Наукова педагогічна практика

у межах зазначеної програми передбачає підготовку аспірантом занять і аналіз їх результатів, проведення лекцій і семінарів за науковим керівником.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування м'яких навичок в освітній програмі забезпечує дисципліна «Грантова і проєктна діяльність». Про позитивні результати цього напрямку реалізації програми свідчить участь деяких аспірантів у реалізації наукових і освітніх проєктів. Під час онлайн зустрічей зі здобувачами освіти було з'ясовано, що вони обізнані у тому, що таке soft skills. Ними було озвучено наступний перелік «м'яких навичок», які формуються/сформувалися у упродовж навчання: комунікативні навички, навички проєктної роботи, вміння якісно висловлювати свої думки усно і письмово. До того ж стиль поведінки і характер взаємодії здобувачів і випускників на фокус-групах засвідчив притаманну їм делікатність, належний рівень культури спілкування, грамотності і логічності побудови своїх виступів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт наразі не розроблений

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Згідно з навчальним планом, робочими програмами і силабусами, які представлено на сайті Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/PhD/history/032_istorija.php) обсяг навантаження для окремої освітньої компоненти складається з аудиторних годин (лекцій, семінарських занять), самостійної роботи, заліків або іспитів. Учасники онлайн зустрічей – аспіранти, представники студентського самоврядування, Ради молодих вчених, Наукового товариства аспірантів, магістрантів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, підтвердили, що навчальне навантаження їх задовольняє. Було засвідчено, що гарант і викладачі цікавляться думкою аспірантів щодо змісту освітньої програми і обсягу окремих компонентів. Здобувачами освіти було зазначено, що їх долучають до обговорень освітньої програми, підтверджено факт проведення онлайн опитувань, які мають на меті виявлення думки здобувачів про освітні компоненти.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти відсутня на ОНП. Проте у Положенні про організацію освітнього процесу у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка передбачена дуальна форма навчання (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protsesu.pdf). Також в Університеті існує практика застосування дуальної освіти на інших освітніх програмах (<http://tnpu.edu.ua/navchannya/dualna-osv-ta.php>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Структура освітньої програми забезпечує формування у здобувачів необхідних компетентностей, передбачає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Сильна сторона ОП полягає в реальних, наочних результатах її реалізації: 1) випускники працевлаштовані за спеціальністю і виконують види робіт, що співвідносяться з компетенціями, які відповідають третьому рівню освіти; 2) більшість здобувачів закінчує навчання в аспірантурі захистом дисертації зі спеціальності; 3) у ЗВО функціонує Спеціалізована вчена для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора історичних наук (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/spets-al-zovana-vchena-rada-d58-053-04.php>); в Університеті започаткована практика організації і проведення разових спеціалізованих вчених рад (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/razov-spets-al-zovan-vchen-radi.php>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Аналіз вибірових дисциплін ОП дозволив прийти до висновку про наявну вибірову складову. Проте така вибіровість дещо обмежена дисциплінами, що реалізуються на історичному факультеті історії. Саме тому вибірова складова має бути наповнена дисциплінами інших спеціальностей та інших рівнів освіти (соціологія, психологія тощо).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма відповідає вимогам до критерію.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП оприлюднені на офіційному веб-сайті в розділі «Абітурієнт» - «Приймальна комісія» - Додаток 10. Правила прийому до аспірантури та докторантури (2020 р., http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2020/dodatok_10_do_pravyl_pryjomu.pdf). Правила прийому містять чітку та зрозумілу інформацію для пошукача.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступні випробування для здобуття доктора філософії в Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка включають три позиції: вступний іспит із філософії, вступний іспит з іноземної мови та вступний іспит із спеціальності, що передбачені Правилами прийому до аспірантури та докторантури (http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2020/dodatok_10_do_pravyl_pryjomu.pdf) Особливості ОП «Історія та археологія» враховуються також під час презентації дослідницьких позицій, підготовлених вступником до аспірантури для обґрунтування свого майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальності, стану розробки в вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо. Під час опрацювання документів, експертами було з'ясовано, що вищезгадані презентації відбуваються як одна зі складових вступного іспиту зі спеціальності. Також важливим є врахування до конкурсного балу пошукача його попередніх дослідницьких досягнень у вигляді публікацій у фахових виданнях та участі у всеукраїнських та міжнародних конференцій (з опублікованими тезами), що передбачене Правилами прийому до аспірантури та докторантури (http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2020/dodatok_10_do_pravyl_pryjomu.pdf). Під час вивчення експертною групою пакету документів щодо вступу, привернула увагу програма вступного іспиту зі спеціальності - досить великий об'єм питань загальноісторичного контексту з вітчизняної та всесвітньої історії (http://tnpu.edu.ua/naukova-robita/PhD/prohrama_vstupu_032.pdf). Це дає можливість для вступників ззовні брати участь у конкурсному відборі. Також вступникам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), за рішенням Приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування. Додаткові вступні випробування передують вступному іспиту зі спеціальності. Оцінювання додаткових вступних випробувань здійснюється наступним чином: «зараховано» або «не зараховано» (http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2020/dodatok_10_do_pravyl_pryjomu.pdf). Під час онлайн-зустрічі з адміністрацією ЗВО, ректор Буяк Б.Б. зазначив, що існує конкурс на вакантні бюджетні місця (у 2020 році на 1 курс аспірантури за ОП «Історія та археологія» набрано 6 здобувачів: 3 - на бюджетні місця, і ще 3 - на контрактний основі).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила прийому до аспірантури та докторантури в Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка містять положення щодо визнання документів про здобутий ступінь освіти за кордоном

(http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2020/dodatok_10_do_pravyl_pryjomu.pdf). Під час зустрічі з адміністрацією, проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва Фальфушинська Г. І. зазначила, що за організацію та проведення визнання іноземних документів про освіту в університеті відповідальність покладається на Експертну комісію з визнання документів про освіту, що створюється відповідно до наказу ректора для здійснення перевірки автентичності поданих для визнання документів про освіту та встановлення еквівалентності кваліфікації, зазначеної в іноземному документі про освіту, вимогам до відповідного ступеня вищої освіти України. Щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час програм академічної мобільності: в університеті діє консультативний підрозділ – Відділ міжнародних зв'язків (<http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdzily/mignarodnij.php>), що надає інформацію для всіх здобувачів освіти про наявні актуальні міжнародні програми та відповідає за організацію та контроль міжнародних програм та академічної мобільності університету. Питання визнання результатів навчання, отриманих в іншому ЗВО, регулюються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка (<https://cutt.ly/7faTyEr>) та Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка (<https://cutt.ly/XfaTxOX>). Практики застосування вказаних правил на даній ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка практикується визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Існує відповідне Положення про визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<https://cutt.ly/jfaTvHW>). Яскравим прикладом визнання результатів неформальної освіти є зарахування результатів мовних сертифікатів під час вступних випробувань. Відповідно до Правил прийому до аспірантури та докторантури (http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2020/dodatok_10_do_pravyl_pryjomu.pdf), вступник, який підтвердив свій рівень знання іноземної мови (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня дійсними сертифікатами TOEFL або International English Language Testing System або Cambridge English Language Assessment; TestDaf; DELF або DALF звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами, експерти уточнили, чи знали й скористались аспіранти такою можливістю – здобувачі пояснили, що вони знали про таку можливість, але на час вступу в аспірантуру ніхто зі здобувачів не мав мовного сертифікату, тому вони проходили звичайний вступний іспит. На початку всеукраїнського карантину, ТНПУ імені В. Гнатюка отримав безкоштовний доступ до курсів платформи Coursera. Протягом онлайн-зустрічі, аспіранти докладніше розказали про використану можливість поповнити свої знання завдяки курсам на платформі Coursera та Prometheus. Зокрема, аспірант Балан Я. повідомив, що на початку навчального року звернувся до гаранта ОП Зуляка І.С. з проханням про перезарахування сертифікатів з неформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Створене Положення про визнання результатів, отриманих в неформальній освіті надає можливість здобувачам реалізовувати свій потенціал, конструювати свою індивідуальну освітню траєкторію та залучатись до курсів, що можуть викладатись як вітчизняними, так й іноземними освітніми установами (спрощений варіант академічної мобільності).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Експертна група відмітила, що на даній ОП ще не було випадків визнання результатів, здобутих під час академічної мобільності. Відповідною рекомендацією є активізація діяльності щодо залучення аспірантів 1ого та 2го років навчання до програм академічної мобільності. Це можна здійснити шляхом узгодження вибіркової складової з програмами вітчизняних та/або іноземних університетів-партнерів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експертна група з'ясувала, що інформація, подана ТНПУ у відомостях про самооцінювання загалом була підтверджена під час вивчення документації експертами та проведеними відео-зустрічами з усіма учасниками освітнього процесу. Виявлені недоліки не суттєві, тому рівень відповідності критерію визначено, як В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОП відбувається за денною, вечірньою та заочною формами. Основні організаційні аспекти регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf). На практиці викладачі ОП найперше звертають увагу на студентоцентроване та проблемноорієнтоване навчання з урахуванням викликів сучасного глобалізованого суспільства, котре реалізовується через різний навчальний інструментарій. Форми та методи навчання, які використовуються на освітньо-науковій програмі, відображено у таблиці з Відомостей про самооцінювання. Досягнення програмних результатів навчання, поряд із застосуванням традиційних методів забезпечується також застосуванням інноваційних, інтерактивних та проектних методів навчання. Ті чи інші форми і методи навчання визначаються специфікою конкретної дисципліни, програмними результатами навчання, досягнення яких передбачає освітньо-наукова програма. На думку експертної групи, їх набори уможливають досягнення цілей та програмних результатів навчання заявлених в ОП. Реалізація студентоцентрованого підходу передбачає повагу до розмаїтості потреб студентів і відчувається через підходи до формування переліку вибіркових дисциплін та врахування тематики дисертаційного дослідження. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань є загалом високим. Подане анкетування, надіслане гарантом Зуляк І.С., через систему Національного Агентства, відбувалось 2020 н.р. Як засвідчили онлайн-зустрічі та попередньо вивченої документація, принципів академічної свободи дотримано як щодо науково-педагогічних працівників (право на вільний вибір форм і методів навчання, формування змісту дисциплін, переліку літератури), так і здобувачів вищої освіти (право на вибір дисциплін, місця проходження навчально-педагогічної практики, апеляції, контекстуалізація стосовно тематики дисертації).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У навчальний процес історичного факультету Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка вже впроваджені силабуси. Основна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання надається як через робочі програми дисциплін так і силабуси, котрі доступні на сайті університету у розділі «Навчання» (http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/PhD/history/o32_istorija.php). Під час онлайн-зустрічі викладачі уточнювали, що програми дисциплін регулярно переглядаються, востаннє це робилося у 2019-2020 рр. Також, НПП докладніше поділились своїми думками щодо своїх курсів та їх актуальності в історичній науці. Як зазначили аспіранти, зміст робочих програм доводиться до їх відома викладачами та гарантом ОП, окрім цього вони використовують доступні всім інформаційні ресурси (сайт університету), де також можна дізнатись про освітні компоненти ОП. Загалом відповідна інформація у робочих програмах та силабусах подана у чіткій та доступній формі, достатньо структурована та лаконічна.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Реалізація ОП відбувається за поєднання навчання і досліджень. Важливим складником навчального плану ОП є дисципліни із загального та циклу професійної підготовки, що зорієнтовані саме на допомогу аспірантам у реалізації дисертаційного дослідження та формування дослідницьких компетентностей: «Організація наукової діяльності», «Методика виконання та захисту дисертації», «Грантово-проектна діяльність». Також для здобувачів вищої освіти створено гарні умови для публікаторської активності та апробації результатів дослідження (фахові видання «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: історія» та Міжнародний збірник наукових праць «Україна – Європа – Світ»). Під час онлайн-зустрічі з адміністрацією ЗВО та гарантом ОП, експертам було повідомлено, що університет планує отримати індексування базою Web of Science для Наукових записок ТНПУ з серії «Історія».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ОП 2019 р. зазнала деяких оновлень порівняно із першою версією 2016 р. Основні оновлення змісту освіти відбуваються на рівні оновлень конкретних дисциплін, відповідно Положення про робочу програму навчальної дисципліни

(http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_robochu_prohramu_navchalnoi_dystsypliny.pdf). Такі оновлення змісту можна простежити за включенням до переліку рекомендованих публікацій сучасної наукової літератури, як це, наприклад зроблено для курсів «Україна-Європа: історико-інтеграційний дискурс», «Україна в глобальному світі», «Методологія дослідження історії повсякдення», «Усна історія», «Національно-культурний рух українців Західної України (друга половина XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.)», «Історія європейсько-атлантичної інтеграції», «Україна в контексті світової історії», «Роль і місце українського селянства в етнічнонаціональних і державотворчих процесах», «Український суспільно-християнський рух в Галичині (кінець XIX - 30-ті рр. XX ст.)», де у переліку рекомендованої літератури є позиції датовані 2019 р. Проте це стосується не всіх дисциплін, деякі вибіркові дисципліни не мають літератури новішої за 2015 р. Експертна група звернула також увагу, на те, що усі викладачі мають публікації дотичні до тих дисциплін, які викладають, більше того, вони виходять із тематики їхніх наукових зацікавлень. У зв'язку з цим, поштовхом до оновлення змісту освіти може бути участь у міжнародних конференціях, стажуваннях, міжнародних проектах.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка визначає пріоритетними напрямками власного стратегічного розвитку налагодження та поглиблення співпраці з університетами і організаціями з-за кордону, підвищення якості освіти і науки у відповідності з міжнародними освітніми стандартами. Докладніше всі позиції можна розглянути Стратегії інтернаціоналізації ТНПУ ім. В. Гнатюка (http://tnpu.edu.ua/naukova-robita/Internationalization/TNPU_strategy%20ua.pdf). ЗВО має досвід міжнародної співпраці з Університетом Яна Длугоша (Ченстохова, Польща), Академічним товариством імені Міхала Балудянського (Кошице, Словаччина) тощо. Проф. Буяк Б.Б., Терещук Г.В. задіяні до освітнього процесу в закордонних ЗВО. Науково-педагогічні працівники (проф. Бармак М.В., Алексієвський Л.М., доц. Куций І.П., Старка В.В.) пройшли закордонне стажування. Так, Буяк Б.Б., упродовж 2010–2019 рр. брав участь у міжнародних програмах стажування «INTERNATIONAL VISITOR LEADERSHIP PROGRAM» (Вашингтон, Роллі, Бостон); «Academic Integrity (Академічна доброчесність)» (Вашингтон, Пітсбург, Солт-Лейк-Сіті, Бостон), TEMPUS Проекту ELITE «Education for Leadership, Intelligence and Talent» at Estonian Business School, Estonia. Сертифікований на рівень B2 (англійська та польська мови). В університеті діють програми подвійних дипломів. Здобувачі беруть участь у міжнародних проектах. Петрик Ю.Б. одночасно навчається на 3 курсі в докторантурі на гуманітарному факультеті Гуманістично-Природничого Університету ім. Я. Длугоша в Ченстохові (Польща). Баран Б.М. та Петрик Ю.Б. є випускниками Центру Східноєвропейських студій Варшавського університету; пройшли міжнародне стажування за програмою PROM за сприяння ЄС та Республіки Польща, що проходило в Академії ім. Я. Длугоша м.Ченстохова (15–23.09.2019 р.). Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами, експерти пересвідчилися у вищезгаданих фактах. В тому числі, Баран Б. почав готувати документи для наступного міжнародного стажування, але через світову пандемію і карантин поки не може його розпочати через відтермінування поїздки. Здобувачі освіти та науково-педагогічні працівники мають безкоштовний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних (на базі бібліотеки університету). При цьому аспіранти майже не мають іншомовних публікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною є відповідність навчальних дисциплін науковим зацікавленням НПП та тематиці дисертаційних досліджень здобувачів вищої освіти. Позитивною практикою є запровадження силабусів дисциплін, що є новим для українських ЗВО. Це уможливує поєднання навчання і досліджень, розробку навчальних дисциплін з урахуванням сучасних наукових досягнень та міжнародного досвіду. Іншою сильною стороною є гарні умови для публікаторської активності та апробації результатів дослідження для здобувачів у якісних фахових збірниках, частина яких індексується в міжнародних науко-метричних базах даних.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Під час вивчення документації, експертна група звернула увагу, що списки рекомендованої літератури деяких вибіркового освітніх компоненти мають позиції до 2015 р. В цьому випадку основною рекомендацією є оновлення списку літератури, шляхом включення нових наукових публікацій під час регулярного оновлення робочих програм дисциплін. Також в ракурсі активного долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти - важливо стимулювати здобувачів вищої освіти до підготовки публікацій іноземними мовами (насамперед англійською, або ж тими, що відповідають тематиці їхніх досліджень).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Сильні сторони та позитивні практики є змістовним результатом діяльності всіх учасників освітнього процесу на відповідній ОП, що корелюється з визначеним рівнем відповідності Критерію. Виявлені недоліки не істотні, не впливають на формування компетенцій і програмних результатів навчання, передбачених ОП. Рекомендації експертів є реальними для впровадження необхідних заходів найближчим часом групою забезпечення ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та оцінювання здобувачів вищої освіти за ОП розробляються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/sfDYDOb>) та Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/4fDYFjO>) та представлені у робочих програмах й силабусах, складниками котрих є відповідні блоки про форми контролю та критерії оцінювання. Як зазначають здобувачі, під час відео-зустрічі, критерії та вимоги обговорюються на початку вивчення дисципліни. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти навчальним процесом та його складовими, відповідно до результатів опитувань є загалом високим. Подане анкетування, надіслане гарантом Зуляк І.С., через систему Національного Агентства, відбувалось 2020 н.р. Критерії оцінювання загалом є вимірюваними та зрозумілими й відповідають гуманітарному характеру дисциплін, що вивчаються. Інформація про терміни контрольних заходів розміщується на інформаційному порталі ТНПУ (<http://elr.tnpu.edu.ua>). У Відомостях про самоцінювання зазначено, що в ТНПУ застосовується як одна з найефективніших форм контролю досягнення програмних результатів - портфоліо аспіранта <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/asp-ranti-doktoranti.php>, у якому зібрані сертифікати, публікації, інші документи, які засвідчують високий рівень сформованих компетентностей. Під час опрацювання цієї інформаційної категорії, експерти дійшли висновку, що це скоріше анкета аспіранта для ознайомлення з його науковими досягненнями, аніж форма контролю. Відповідно до ОП, основними формами підсумкового контролю є залік та екзамен. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового контролю і тестових завдань на заняттях, виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях тощо. Рубіжний (модульний) контроль здійснюється після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни (модуля) – може проводитися у формі комп'ютерного тестування, виконання письмової контрольної роботи, творчих завдань тощо. Методика проведення підсумкового контролю (усно, письмово, тестування тощо), структура екзаменаційних завдань з кожної дисципліни визначається відповідною кафедрою. Семестровий контроль може проводитися у формі екзамену, диференційованого заліку або заліку. На думку експертної групи, контрольні заходи дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. Через сучасні обставини з епідеміологічною ситуацією в світі, всі ЗВО перейшли на дистанційну форму навчання та проведення контрольних заходів. Під час онлайн-спілкування з усіма учасниками освітнього процесу, було з'ясовано, що ЗВО з початку 2000-х рр. розробив внутрішню платформу для навчання Moodle, яку і використовували під час карантину. Під час онлан-зустрічі, здобувачі вищої освіти запевнили, що задоволені всіма освітніми можливостями їхнього навчання в університеті.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На сьогодні немає затвердженого стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 032 «Історія та археологія». Утім, універсальною практикою та єдиною формою атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії сьогодні є публічний захист наукових досягнень у формі дисертації, що здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану. Стратегія даної ОП спрямована на скликання разових рад. В Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка розроблено відповідні Положення про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_atestatsiiu_zdobuvachiv_stupenia_doktora_filosofii_u_TNPU.pdf) та Положення про порядок проходження документів, що подаються на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата (доктора філософії) наук (<https://cutt.ly/tfdBNOF>), де докладно описано механізм подання, перевірки та захисту дисертаційної роботи здобувача. Під час онлайн-зустрічей з адміністрацією та академічним персоналом ЗВО експерти відмітили, що університет вже має досвід створення разових спеціалізованих вчених рад - Філологія (українська мова) та Освітні, педагогічні науки ([Сторінка 12](http://tnpu.edu.ua/naukova-</p></div><div data-bbox=)

robota/razov-spets-al-zovan-vchen-radi.php). Зі слів адміністрації ТНПУ імені В. Гнатюка, наразі університет має можливість створити разові спеціалізовані вчені ради для аспірантів-істориків також.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protsesu.pdf), Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennja_pro_sistemu_otsinjuvannja.pdf) та Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_shchodo_vrehuljuvannja_konfliktnykh_sytuatsii.pdf) у ЗВО розроблена процедура ліквідації заборгованості поточного та модульного контролю, перескладання підсумкового контролю, порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають право на апеляцію, котру розглядає завідувач кафедри разом з першим проректором, деканом факультету та іншими фахівцями. За вимогою аспірант може отримати коментар щодо оцінки перевіреної роботи. Якщо він не погоджується з рівнем оцінювання своїх знань, то має право подати звернення про незгоду до завідувача відповідної кафедри або ж проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва для врегулювання цього питання. Для більш об'єктивного вирішення спірних ситуацій завідувач кафедри разом з екзаменатором можуть створити компетентну комісію з інших фахівців та розглянути апеляцію аспіранта у триденний термін. Оскарженню за такою ж схемою може бути і сама процедура проведення контрольних заходів. У Кодексі честі ТНПУ імені В. Гнатюка зазначено, що у взаємовідносинах між членами університетської громади важливим є неупереджене ставлення одне до одного, правильне і об'єктивне оцінювання результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності (http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/public%20information/Kodeks_chesti.pdf). Ситуацій, які б вказували на конфлікт інтересів, під час реалізації освітньо-наукової програми не зафіксовано. На практиці подібних випадків оскаржень чи конфліктних ситуацій на даній ОП не було. Під час онлайн-зустрічі, здобувачі вищої освіти наголошують на тому, що співпрацюють із викладачами та кафедрами упродовж 5-8 років, починаючи ще з бакалаврату. Тому, зазвичай, вони знаходять спільну мову. Також у нормативній документації ЗВО досить детально прописані процедури повторного проходження контрольних заходів (у т.ч. й коли здобувач не з'явився на екзамен). Ці процедури забезпечують об'єктивність, оскільки до складу відповідних комісій можуть входити і представники інших ЗВО. Випадків повторного проходження контрольних заходів на освітній програмі не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Університет послідовно реалізує політику дотримання академічної доброчесності, імплементує відповідні стандарти і процедури. Інституційно дане питання регламентується Кодексом честі ТНПУ імені В. Гнатюка (<https://cutt.ly/IfDYxoj>), Положеннями про запобігання і виявлення академічного плагіату у роботах здобувачів (<https://cutt.ly/BfDToER>) та у навчально-методичній та науково-дослідній роботі працівників (<https://cutt.ly/8fbNvye>). Навесні 2018 р. ТНПУ імені В. Гнатюка став 13-тим ЗВО України, офіційно приєднавшись до Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP (<https://cutt.ly/9fDYtpd>). ТНПУ безпосередньо долучається до вже втілених курсів, семінарів та проєктів SAIUP, регулярно запрошуючи тренерів для підвищення якості академічної культури своєї університетської спільноти: одноденний тренінг для викладачів «Планування курсу і розробка навчальних подій як інструменти запобігання порушень академічної доброчесності і підвищення академічної культури» (<https://cutt.ly/wfDYncr>; семінар «PROдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти» (<https://cutt.ly/UfDT4RF>); семінар з Академічного письма (<https://cutt.ly/mfDYovt>). На своїй сторінці в мережі Facebook, ЗВО регулярно поширює дописи стосовно вищезгаданих заходів, тренінгів, курсів та публікацій (<https://www.facebook.com/TNPU.news>). При вивченні документації, експертна група звернула увагу на наявність окремих пунктів «Політика академічної доброчесності», що вказані у більшості силабусів та робочих програмах освітніх компонентів даної ОП. Протягом 1 року навчання всі здобувачі третього рівня освіти проходять курс «Організація наукової діяльності», який викладає перший проректор Терещук Г.В., де є окрема тема присвячена дотриманню академічної доброчесності. Під час онлайн зустрічей з адміністрацією, проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва Фальфушинська Г. І. відзначила, що наукові роботи аспірантів завжди мають високий відсоток унікальності. Всі учасники освітнього процесу неодноразово згадували про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами (<https://cutt.ly/WfDYdiW>). Аспіранти зазначили, що після вступу в університет вони підписували Декларацію про академічну доброчесність, перед початком навчальних курсів НПП наголошують їм на основних акцентах академічної доброчесності. Активні здобувачі долучаються до проведення заходів у співпраці з координаторами SAIUP та колишніми випускниками ТНПУ. Свої наукові роботи аспіранти можуть надіслати через систему Moodle для перевірки в програмі Unicheck. Університет має напрацьований механізм використання програм для обов'язкової перевірки кваліфікаційних робіт (починаючи з

бакалаврського рівня) та наукових публікацій в університетських виданнях. Таким чином, здобувачі освіти на ОП вже мають відповідний досвід з попередніх рівнів освіти. Експертна група відзначає, що опитані здобувачі вищої освіти за даною ОП добре ознайомлені з засадами академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами у контексті критерію є: наявність необхідної нормативної бази та відповідних університетських інституцій; усталені практики запобігання та виявлення плагіату із використанням сертифікованих програм, побутування культури академічної доброчесності та неконфліктне середовище.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Розглянута форма контролю - портфоліо - має ряд позицій, що потребують внесення додаткових даних та оновлення наявної інформації. Експертна група рекомендує більш докладніше розробити оформити та портфоліо аспіранта, саме як форму контролю. За необхідності можна врахувати досвід вітчизняних ЗВО (Київський університет імені Бориса Грінченка - <https://cutt.ly/bfDQynd>, Національний університет біоресурсів і природокористування України - https://docs.google.com/document/d/1GF2AR1NZGR8jyCBPAn5zV7YgwrftMU1jNcY-Vl_JCQbM/edit)

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна група вважає, що практики функціонування ОП повністю відповідають визначеному рівню критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомившись із інформацією, наданою у відомостях про самооцінювання, експертна група дійшла висновку, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації освітньої програми, у цілому відповідає третьому освітньому рівню. Більшість викладачів та наукових керівників є докторами наук зі значним стажем викладацької діяльності, мають вагомий науковий доробок, статті у провідних науко-метричних базах, монографії. Дисципліни, що викладаються у рамках освітньої програми, відповідають спеціалізації викладача, що підтверджується наявністю наукових публікацій і методичних посібників, а також тематикою захищених ними дисертацій (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2020/vidomosti_pro_samoosiniuvannia_PhD_032_history.pdf).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів у Тернопільському національному університеті імені Володимира Гнатюка регулюється «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Poriadok_provedennia_konkursu_pry_zamishchenni_vakantnykh_posad_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv_ta_ukladannia_z_nymu_trudovykh_dohovoriv.pdf), що у свою чергу відповідає наступним нормативним актам: Закону України «Про вищу освіту» (2014) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>), Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів, затверджених наказом МОН України (2015) (<https://ips.ligazakon.net/document/view/mus25622?an=8>). Згідно з «Порядком» до претендентів на вакантні

посади висуваються професійні вимоги в залежності від посади: наявність наукового ступеня, вченого звання, наукових публікацій: монографій, статей, навчально-методичних публікацій: підручників, посібників, відповідний науково-педагогічний стаж, участь у міжнародній співпраці, грантовій діяльності, активність у кафедральних/факультетських справах, персональні оцінки претендента колег, стосунки у колективі викладачів і студентів, виконавська дисципліна, особистісні якості. На онлайн зустрічі було засвідчено, що гарант має вплив на підбір викладацького складу ОП, при довженні контракту враховуються думку здобувачів освіти щодо претендента на посаду. З іншого боку, звертає на себе увагу зорієнтованість освітньої програми на внутрішній кадровий потенціал. Реальних конкурсів, коли на одну посаду претендувало два і більше претенденти на ОП, що акредитується, в останні роки не зафіксовано.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Експертна група мала окрему онлайн зустріч із зовнішніми стейкхолдерами. Серед них директор Тернопільського регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, організацій – В. Ткач; директор Державного архіву Тернопільської області – Ф. Полянський; завідувачка кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Тернопільського національного економічного університету – О. Гомотюк; завідувач кафедри українознавства і філософії Тернопільського національного технічного університету ім. І. Пулюя – А. Крисков. Вони виявили зацікавленість та обізнаність щодо даної освітньої програми. Але при цьому варто відмітити, що основним місцем працевлаштування істориків-випускників ОП залишається Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. На сайті Університету розміщено Зауваження та пропозиції зацікавлених стейкхолдерів щодо освітньо-наукової програми третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (http://tnpu.edu.ua/about/pidrozhdily/monitoring/Zauvazhennja_stejkholderiv_shodo_ONP_032_istorija.pdf). Найбільшу активність у перегляді освітньої програми взяли М. Ягодинська – директор Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини. В. Ткач – директор Тернопільського регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників державних органів влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій. Ф. Полянський – директор державного архіву Тернопільської області. Разом з тим експертна група звертає увагу на те, що не всі пропозиції і зауваження стейкхолдерів було враховано в останній редакції програми.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Здобувачі освіти ОП мають можливості відвідувати презентації, екскурсії чи гостьові лекції викладачів і науковців з інших інституцій, у тому числі й закордонних. Так, у серпні 2020 р. співробітник Історико-культурного заповідника «Давній Пліснеськ», випускник історичного факультету Богдан Гринюка провів екскурсію-мандрівку по древньому Пліснеську <http://tnpu.edu.ua/news/4939/>, лекції для здобувачів освітньої програми з дисципліни «Філософія: історико-філософські та сучасні смислові параметри знання» періодично читають Т. Кук – віце-президент, проректор із співпраці з закордоном Вищої лінгвістичної школи (м. Ченстохово, Польща) та А. Возняк-Краковян – професор Природничо-гуманітарного університету імені Яна Длугоша (м. Ченстохово, Польща). Під час онлайн зустрічей було з'ясовано, що ініціативи залучення закордонних професіоналів-практиків до освітнього процесу позитивно сприймаються аспірантами. У Тернопільському національному педагогічному університеті діє «Клуб успішних людей», де регулярно виступають представники органів влади, громадських організацій, потенційні роботодавці (http://tnpu.edu.ua/news/4528/?sphrase_id=16139). Серед гостей Клубу були і відомі історики. – Я. Грицак, М. Литвин, О. Сухий, які організовували практично-орієнтовані заняття, майстер-класи, тренінги, семінари. Здобувачі вищої освіти позитивно сприймають ініціативи залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ТНПУ розроблена «Програма професійного розвитку викладачів ТНПУ на 2019-2020 навчальний рік» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Programa_profesijnoho_rozvytku_vykkladachiv.pdf). Регулярно проводяться навчально-методичні семінари. Зокрема було проведено семінар «Робоча програма навчальної дисципліни: зміст та структура»; «Використання у дистанційному навчанні діяльнісних компонентів та онлайн комунікацій системи Moodle» (3 онлайн семінари) (<http://elr.tnpu.edu.ua/>). Проводилися тренінги «Планування курсу і розробка навчальних подій як інструменти запобігання порушень академічної доброчесності та підвищення академічної культури» за сприяння проекту академічної доброчесності в Україні – SAIUP; «Підготовка експертів із забезпечення якості вищої освіти за підтримки МОН України та Центру досліджень вищої освіти (Чеська Республіка); «ПРОдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти» (організатори – Президент Міжнародного фонду досліджень освітньої політики Т. Фініков, член Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти А. Артюхов). Навчально-педагогічний персонал освітньої програми систематично проходить стажування. Так, проф. Б. Буяк був учасником програми професійного обміну «Academic Integrity («Академічна доброчесність»)» (Вашингтон, Пітсбург, Солт-Лейк-Сіті, Бостон). ТНПУ заохочує викладачів до

підвищення рівня володіння іноземною мовою. Проф. Б. Буяк і проф. І.Куций отримали сертифікати рівня B2 зі знання англійської мови. Проф. Б. Буяк сертифікат аналогічного рівня польської мови.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У Тернопільському національному педагогічному університеті Володимира Гнатюка діє «Положення про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників ТНПУ» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_reitynhove_otsiniuvannia_profesiinoi_diialnost_i_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv.pdf). основними його завданнями є: приведення діяльності ТНПУ у відповідність до сучасних європейських та світових тенденцій розвитку вищої освіти і науки; стимулювання науково-педагогічних працівників до удосконалення якості навчальної, наукової та інноваційної діяльності, підвищення рівня їх професіоналізму; розвиток творчої ініціативи та підвищення результативності професійної діяльності науково-педагогічних працівників; реалізація принципів змагання та здорової конкуренції; створення фактографічної інформаційної бази, що всебічно відображає результативність роботи науково-педагогічних працівників і враховується кафедрами, конкурсними комісіями, ректоратом у прийнятті рішень щодо продовження перебування науково-педагогічного працівника на займаній посаді, переведення його на вищу посаду, присвоєння вченого звання, застосування моральних і матеріальних видів заохочення тощо. Згідно з п. 4 цього Положення, рейтинг викладача враховується під час укладання трудового договору, підписанні контракту, призначенні на іншу посаду, моральному та матеріальному стимулюванні: (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_reitynhove_otsiniuvannia_profesiinoi_diialnost_i_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv.pdf). Рейтингова система зрозуміла та логічна, вона диверсифікована для різних посад, результати рейтингу щороку оприлюднюються на сайті ЗВО (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Rezultaty_reitynhovoho_otsiniuvannia_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv_za_2019_rik.pdf). Серед викладачів Університету, які мають один із найвищих рейтингів, є і представники ОП, яка акредитується – проф. Б. Буяк (1 місце) і проф. І. Зуляк (10 місце).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Серед позитивних рис ОП по-перше, висока академічна та викладацька кваліфікація науково-педагогічних працівників; по-друге, відповідність навчальних дисциплін спеціалізації та науковому доробку викладачів; по-третє, прозора рейтингова система та практика матеріального стимулювання НПП; по-четверте, залученість стейкхолдерів до функціонування та переглядів програми; по-п'яте, гарні можливості для розвитку мовних компетентностей викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не зважаючи на широкі можливості вивчення іноземної мови викладачами, лише кілька з них має сертифікати B2 зі знання іноземної мови. Також не значна кількість викладачів регулярно бере участь у закордонних стажуваннях. Експертна група вважає за необхідне висловити наступні рекомендації: по-перше, запровадити постійну практику викладання гостьових курсів та дисциплін за вибором зовнішніми стейкхолдерами; по-друге, сприяти активнішій участі викладачів ОП у стажуванні закордоном шляхом посилення інформування здобувачів і викладачів щодо існуючих можливостей долучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю; по-третє, стимулювати викладів до отримання сертифікатів B2 зі знання англійської та інших мов за допомогою матеріального заохочення - надання спеціальних премій.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Реалії ОП та практики ЗВО відповідають Критерію 6. Висловлені зауваження хоча і вплинули на загальну оцінку, проте, на думку експертів, для гарантії і групи забезпечення є цілком реальним втілення у життя запропонованих рецептів щодо удосконалення ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси ОНП формуються за рахунок бюджетних і позабюджетних коштів - грантів, благодійних внесків тощо (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/koshtoris-ta-zm-ni-do-nogo.php) Матеріально-технічні ресурси, які використовуються для реалізації ОП, знаходяться на високому рівні. Навчальний процес відбувається в спеціально обладнаних аудиторіях історичного факультету, який має окремий корпус. Приміщення аудиторій мають спеціальний дизайн, розроблений студентами, та меблі, які виготовлені в університеті. Здобувачі та викладачі ОНП на історичному факультеті користуються спеціальною інтернет-ресурсною залом, відкритою виключно для них, факультетською конференц-залом, етнолабораторією, музеєм історії університету. Окрім цього, до послуг здобувачів ОНП - спеціалізовані комп'ютерні класи, 10 спортивних залів, 5 гуртожитків, 5 пунктів харчування, актові зали, студентський культурно-мистецький центр «Світлиця», освітній Хаб «English digital space» та інші локації. Наукова бібліотека університету представлена фондними зібраннями книжок та періодичних видань (503650 та 80879 прим. відповідно), електронним контентом (32921 назв). Здобувачі ОНП мають можливості для обслуговування у відділах абонементу та шести читальних залах. Дисципліни ОП забезпечені підручниками, посібниками, навчально-методичними матеріалами. Навчально-методичне забезпечення ОНП представлено на сайті університету. Вивчення документації, перегляд відеоматеріалів і результати інтерв'ювання дозволяють стверджувати, що фінансові, матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення ОНП забезпечують досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Університет забезпечує всіх учасників освітнього процесу необхідним безкоштовним доступом до інформаційних ресурсів та відповідної інфраструктури. Зокрема, безоплатним є доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до наукової бібліотеки, спортивних залів, музеїв університету (що особливо актуально саме для цієї ОНП) тощо. Здобувачі вищої освіти та викладачі забезпечені безкоштовним доступом до Інтернету, як стаціонарного, так і WI-Fi. Все це підтверджується інтерв'юванням як здобувачів вищої освіти, так і викладачів, а також вивченням документації університету. Водночас в університеті передбачена можливість отримання платних освітніх послуг (серед яких переклад анотацій до дисертаційних робіт (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/fakultet-nozemnikh-mov.php>)). В університеті діє Центр дистанційного навчання (<https://elr.tnpu.edu.ua/>) та Центр підтримки технологій та інновацій (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/tsentr-p-dtrimki-tekhnolog-y-ta-nnovats-y-tnpu-m-v-gnatyuka.php>), які співпрацюють з органами виконавчої влади, українськими та іноземними структурами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, вивчення документації засвідчують, що університет піклується про відповідність освітнього середовища потребам забезпечення безпечних та комфортних умов для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що дозволяє їм задовольняти свої потреби та інтереси. Наявні відповідні інструкції й акти з охорони праці. В університеті діє Соціально-психологічна служба (<http://tnpu.edu.ua/vyhovna%20robota/sps.php>), якою було проведено опитування стосовно психологічного стану під час пандемії та ставлення до дистанційного навчання (http://tnpu.edu.ua/news/4850/?sphrase_id=18444). До послуг здобувачів з дітьми - інтерактивно-розвивальна кімната "Смайлик" (http://tnpu.edu.ua/news/4387/?sphrase_id=18453), яка була відкрита за підтримки Британської ради. Ресурсно-інклюзивний центр університету забезпечує необхідний супровід для людей з особливими потребами. У зв'язку із початком пандемії COVID-19 було прийняте рішення придбати спеціальні рамки для дезінфекції за кошти Фонду протидії пандемії коронавірусу. Цей фонд створено в університеті завдяки пожертвам працівників, які за власним бажанням перерахували у фонд свій кількадесят зарплаток (http://tnpu.edu.ua/news/4818/?sphrase_id=18448).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Підтверджується наведена у відомостях про СО інформація, що університет надає здобувачам всебічну підтримку, яка передбачена Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_sistemu_vnutrishnoho_zabezpechennia%20yakosti.pdf). Відділ аспірантур й докторантури (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/aspirantura.php>) є відкритим для здобувачів ОНП і комунікує з ними безпосередньо. В університеті діє Наукове товариство студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів та молодих вчених (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/stud-naukove-tov/stud-naukove-tov.php>), яке сприяє професійному зростанню молодих учених та надає усебічну підтримку здобувачам, в тому числі

у вигляді пошуку різного роду грантів та поширення інформації про них серед молодих учених Університету, а також виокремлення серед молодих учених університету претендентів на різні державні стипендії. Система інформаційної підтримки здобувачів освіти стосується широкого спектру освітніх і позаосвітніх питань. В інтерв'ю здобувачі відмітили інформаційну та консультативну підтримку відділу Міжнародних зв'язків відносно питань академічної мобільності; відповідна інформація знаходиться у вільному доступі. Проведені інтерв'ю підтвердили інформацію щодо регулярного подання кандидатур здобувачів ОП для нагородження стипендіями Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, міської та обласної ради. Соціально-психологічна служба (<http://tnpu.edu.ua/vyhovna%20robota/sps.php>) університету надає консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, в тому числі в режимі он-лайн. Інтерактивно-розвивальна кімната “Смайлик” (http://tnpu.edu.ua/news/4387/?sphrase_id=18453) створює комфортні умови для навчання здобувачів з дітьми. Відкритий у грудні 2018 р. освітній Хаб «English digital space» став англомовним поліфункціональним мультимедійним майданчиком для активних здобувачів, освітян, професіоналів різних галузей, готових розповісти про власні ефективно реалізовані проекти, а також відкритих до нових викликів і можливостей (http://tnpu.edu.ua/news/3994/?sphrase_id=18466).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час інтерв'ювання була надана інформація, що серед здобувачів ОНП відсутні здобувачі з особливими потребами. При цьому представлені відеоматеріали підтвердили твердження відомостей про СО щодо наявності належних умов для комфортного навчання осіб з особливими освітніми потребами. Разом із тим, під час інтерв'ю із студентським самоврядуванням було висловлено побажання щодо облаштування ліфтів у приміщеннях університету. Усі навчальні корпуси, гуртожитки та прибудинкова територія доступні для осіб з обмеженими можливостями та інших маломобільних груп. Питання забезпечення освіти осіб з особливими потребами координує Інклюзивно-ресурсний центр (<http://centres.lnu.edu.ua/inclusive-education/>), проекти якого часом стають основою для розробки стратегії розвитку інклюзивного середовища Тернополя (http://tnpu.edu.ua/news/4173/?sphrase_id=18470). Як зазначили представники адміністрації університету, враховуються і потреби здобувачів з особливими сімейними потребами, зокрема, з малолітніми дітьми, шляхом створення можливостей вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії та надання послуг догляду за їх дітьми під час навчання здобувачів ОП (http://tnpu.edu.ua/news/4387/?sphrase_id=18453).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час інтерв'ювання підтверджуються наведена у відомостях про СО інформація відносно чіткості і зрозумілості політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних у тому числі із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. Принципи забезпечення підходів до навчання та викладання на засадах взаємодовіри та поваги науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, забезпечення сприятливого морально-психологічного клімату в колективі закладені в Статуті університету http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Statut_TNPU_2018.pdf та Положенні про академічну доброчесність та етику академічних відносин http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/polozhennia_pro_academich_dobroches.jpg.pdf. Під час інтерв'ювання ректор університету Буяк Б. Б. підтвердив інформацію, надану у відомостях про СО, що на ОП, яка акредитується, конфліктних ситуацій не було. Інформація щодо процедури вирішення конфліктних ситуацій є доступною для усіх учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансові ресурси ОНП формуються за рахунок широкого залучення позабюджетних коштів – грантів, благодійних внесків тощо. Соціально-психологічна служба університету надає консультативну та соціальну підтримку здобувачам вищої освіти, в тому числі в режимі он-лайн. Питання забезпечення освіти осіб з особливими потребами координує Інклюзивно-ресурсний центр. Потреби здобувачів з особливими сімейними потребами були враховані при відкритті Інтерактивно-розвивальної кімнати “Смайлик”. В університеті створений освітній Хаб “English digital space”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Під час інтерв'ю зі студентським самоврядуванням було висловлено побажання щодо облаштування ліфтів у корпусах університету. Рекомендується розглянути можливість виконання цього побажання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОНП в цілому відповідає визначеному критерію, а зазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають реалізації ОНП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Робота з документами підтвердила дані відомостей СО, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюється "Положенням про організацію освітнього процесу" (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf), «Положенням про проєктні групи та групи забезпечення спеціальності з розроблення і супроводження освітніх програм» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_proektni_hrupy_ta_hrupy_zabezpechennia_spetsialnosti_z_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_prohram.pdf) та «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia%20yakosti.pdf).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі ОП безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Так, у 2019 р. було створено програмну раду, як дорадчий орган гаранта ОП (рішення вченої ради від 29. 01. 2019 р., протокол № 8), до якої увійшли, крім членів робочої групи, здобувачі Баран Б.М., Пирожишин Р.В. В ході інтерв'ювання та роботи з документами, які надані гарантом ОНП за запитом ЕГ, підтверджені дані відомостей СО про те, що серед здобувачів збираються пропозиції щодо можливих шляхів удосконалення ОНП шляхом проведення анкетування. Зокрема, проводяться регулярні опитування здобувачів після завершення вивчення дисципліни.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Інтерв'ю з роботодавцями, які представляли Тернопільський регіональний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, організацій, Тернопільський національний економічний університет, Тернопільський національно технічний університет ім. І. Пулюя, підтвердили, що вони постійно контактують з викладачами та здобувачами ОНП в якості повноцінних партнерів, у тому числі і в процедурах забезпечення якості ОНП. В університеті діє рада стейкхолдерів (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/rada-steykholder-v.php). В університеті розроблена он-лайн анкета для стейкхолдерів ОНП (https://docs.google.com/forms/d/15UpjV7FsaCQFFrQTeLS81uESX66bp82EpyfdtjBWJrA/viewform?edit_requested=true). З метою аналізу ОП проведено анкетування стейкхолдерів, у якому взяли участь Ягодинська М. О. (кандидатка історичних наук, директорка Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини), Ткач В. М. (кандидат історичних наук, директор Тернопільського регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників державних органів влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій) та Полянський Ф. І. (кандидат історичних наук, директор державного архіву Тернопільської області). Зауваження та пропозиції зацікавлених стейкхолдерів розміщені на сайті університету (http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/Zauvazhennja_stejkholderiv_shodo_ONP_o32_istorija.pdf).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За ОНП, яка акредитується, жодного випуску ще не здійснено. Разом із тим, в університеті діє Бюро кар'єри (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/Vchena_rada%2018-19/Положення%20Бюро%20карєри.pdf), яке проводить тренінги та майстер-класи для здобувачів університету. Метою Бюро є створення соціального партнерства університету з роботодавцями, допомога у підготовці фахівців, які здатні швидко реагувати на зміни соціального середовища та виклики, які стоять перед сучасним випускником, сприяння працевлаштуванню, підвищення його конкурентоспроможності на ринку праці та побудови професійної кар'єри. З 2019 р. в Бюро кар'єри за підтримки Британської ради «Активні громадяни» проходила «Програма професійного розвитку» (http://tnpu.edu.ua/news/3334/?sphrase_id=18553), до участі у якій були запрошені всі здобувачі університету (http://tnpu.edu.ua/news/3299/?sphrase_id=18554).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В університеті створена п'ятирівнева інституційна модель внутрішньої системи якості освіти, яка являє собою сукупність структурних підрозділів, що забезпечують якість освітньої діяльності та якість вищої освіти за допомогою реалізації покладених на них функцій (http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/Instytutsiina_model_systemy_vnutrishnoho_zabezpechennia_jakosti_TNPU.pdf). Розроблена “Програма заходів із забезпечення якості освіти” (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Programa_zakhodiv_iz_zabezpechennia_yakosti_osvity.pdf), яка забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП. Координація функцій із внутрішнього забезпечення якості покладена на Центр забезпечення якості освіти (<http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП підлягає первинній акредитації, тож з'ясування, чи враховані зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, наразі не актуальне. Разом із тим, є підстави стверджувати, що ЗВО реагує на зауваження та рекомендації, сформульовані при акредитації інших ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В університеті продовжує формуватися культура якості. Ректор університету, який є і науковим керівником здобувачів ОНП, опікується проблемами якості системи вищої освіти вже не перший рік (<https://intb.te.ua/2016/09/u-ternopoli-hovoryly-pro-akademichnu-d/>) та є автором праці «Правові аспекти академічної чесності та боротьби із плагіатом». Проведені інтерв'ювання підтвердили відомості СО відносно того, що учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП; питання якості ОНП розглядаються на засіданнях кафедр та Вченої ради історичного факультету, Вченої ради університету, на спільних засіданнях Комісії з внутрішнього забезпечення якості освіти та Ради стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В університеті створена п'ятирівнева інституційна модель внутрішньої системи якості освіти та розроблена “Програма заходів із забезпечення якості освіти”, а також діє рада стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

З метою посилення прямого впливу здобувачів та стейкхолдерів на процедури внутрішнього забезпечення якості освіти доцільно ввести здобувачів та стейкхолдерів безпосередньо до складу проєктної групи ОНП, а не тільки до дорадчого органу.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП в цілому відповідає визначеному критерію, а висловлене побажання суттєво не впливає на загальне позитивне враження.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими та доступними. Вони визначаються Статутом університету (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Statut_TNPU_2018.pdf), Положенням про академічну доброчесність та етику академічних відносин (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/polozhennia_pro_academich_dobroches.jpg.pdf), «Правилами внутрішнього трудового розпорядку» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Pravyla_vnutrishnoho_trudovoho_rozporiadku.pdf), «Стратегічним планом розвитку» (http://www.tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2016/Strategichnyj_plan_rozvytku_TNPU.pdf), «Стратегією інтернаціоналізації» (<http://tnpu.edu.ua/vyhovna%20robota/Стратегія%20інтернаціоналізації.pdf>) та рядом інших положень. Представлені нормативно-правові акти та інші документи, які оприлюднені на офіційному веб-сайті університету (<http://tnpu.edu.ua>), чітко та зрозуміло регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Оскільки однією зі складових прозорості і публічної реалізації ОНП є відкритість форм звітності, експерти під час відео-зустрічей з академічним персоналом та здобувачами переконались, що на історичному факультеті відбуваються як щорічні обов'язкові звіти аспірантів щодо виконання індивідуальних планів наукової роботи, так і безпосередньо участь здобувачів в різних наукових заходах університету, вітчизняних та іноземних університетах задля презентації їх роботи над дисертаційним дослідженням. Це також відображено в "Інформаційній таблиці про наукову діяльність аспірантів", що надана та завантажена гарантом ОНП Зуляком І. С. в інформаційну систему Національного Агенства.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

28 січня 2020 р. було завершено процедуру останнього перегляду ОНП: Вчена рада університету затвердила із змінами і доповненнями ОНП "Історія та археологія" (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/PhD/o32_istorija_2020.pdf) для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. У відомостях про СО наведено посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті університету відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/propozits-ta-zauvazhennya-steykholder-v.php. Станом на 2 вересня на сайті університету присутні тільки "Зауваження та пропозиції зацікавлених стейкхолдерів щодо освітньо-наукової програми третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 032 «Історія та археологія»". При цьому виявлений лише остаточний варіант сформованих зауважень та пропозицій. Разом з цим, в університеті розроблена он-лайн енка для стейкхолдерів ОНП (https://docs.google.com/forms/d/15UpjV7FsaCQFFrQTeLS81uESX66bp82EpyfdtjBWJrA/viewform?edit_requested=true). На сторінці ОНП "Історія та археологія" для добувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/PhD/ONP_o32_istorija.php) є розміщені ОНП відповідної спеціальності за 2016, 2017, 2018 та 2020 рр. Можемо констатувати, що подібний підхід до ОНП спостерігається щодо всіх спеціальностей третього освітньо-наукового рівня університету. Рекомендуємо не видаляти після затвердження з відповідних сторінок проекти ОНП, які розміщувалися там з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час аналізу матеріалів сайту було встановлено, що інформація про ОНП, що акредитується, розміщена на сторінці Інформатору ЄКТС (<http://tnpu.edu.ua/osv-tn-programi.php>) і знаходиться у відкритому доступі з метою інформування здобувачів ОНП та інших зацікавлених осіб. Навчальні плани здобувачів, робочі програми дисциплін, силабуси, програма науково-педагогічної практики містять достовірну інформацію в обсязі, достатньому для інформування зацікавленої сторони. Також у університета існує позитивна практика оперативного оприлюднення інформації через соціальні мережі, що підтвердили здобувачі під час інтерв'ювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Основні правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу університету, є чіткими, зрозумілими та доступними. Університет своєчасно оприлюднює інформацію не тільки через офіційні сайти, але і через соціальні мережі. На офіційному сайті оприлюднено всі необхідні нормативні документи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендовано залишати на сайті університету проєкти ОНП, які розміщувалися там з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП в цілому відповідає визначеному критерію, а зазначений у рекомендації аспект не є суттєвим і не перешкоджає реалізації ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Під час онлайн зустрічі з аспірантами різних років навчання було встановлено, що зміст освітньої програми відповідає їх науковим інтересам. Більшість з них зазначили, що вступали на освітньо-наукову програму «Історія та археологія» після успішного завершення бакалаврської та магістерської програм на історичному факультеті Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка. При цьому їхні магістерські дипломні роботи переростали у дисертаційні проєкти, тому аспіранти вже мали чітке уявлення про рівень і якість освіти на історичному факультеті. Здобувачі підкреслили, що наукові керівники і викладачі ОП враховують їх індивідуальні наукові інтереси під час викладання своїх навчальних дисциплін, орієнтовані на теми наукових досліджень кожного здобувача. Також ОП забезпечує доволі широку можливість готувати наукові статті, а також окремі розділи своєї дисертації, застосовуючи матеріали навчальних курсів, що викладаються. Випускники ОП підтвердили, що навчання в аспірантурі було цікавим та, у значній мірі індивідуалізованим, а закінчення аспірантури і захист дисертації справили позитивний вплив на їх подальшу кар'єру.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Наукова діяльність аспірантів, котрі навчаються за ОП (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/asp-ranti-doktoranti.php>), переважно відповідає напрямам досліджень їхніх наукових керівників. Експертами було проаналізовано наукову

діяльність одинадцяти аспірантів, які наразі навчаються за ОП 032 «Історія та археологія», та їхніх наукових керівників

(http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2020/vidomosti_pro_samoosiniuvannia_PhD_032_history.pdf). У результаті виявилося, що наукова діяльність семи аспірантів (Стоколоса Т. А., Барана Б. Б., Петрика Ю. Б., Балана Я. Ф., Козюпи В. Р., Знака В. М., Ковбаси В. Р.) повністю відповідає напрямові досліджень їхніх наукових керівників (Москалюка М. М., Буяка Б. Б., Зуляка І. С., Алексієвець Л. М.). У двох випадках (аспіранти першого року навчання Гавур В. А. і Штокалюк Д. З.) ще немає остаточно сформульованої теми дисертаційного дослідження. У двох випадках виявлено часткову невідповідність: 1) тематика дослідження Пирожина Р. В. («Структура та діяльність органів державної безпеки СРСР в Тернопільській області у 1944–1953 рр.») не відповідають науковим зацікавленням його наукового керівника Москалюка М. М. (промисловий розвиток в Україні у другій половині XIX – на початку XX століття); 2) тема дисертаційного дослідження Стойків А. Д. («Метанаратив Хеві метал музики 1968–2018 рр.: історико-культурологічний вимір») Л. М. Алексієвець не відповідають науковим зацікавленням його наукового керівника (Історія України у всесвітньо-історичному контексті», зовнішня політика України та міжнародні відносини, Історія Польщі, її взаємин з Україною). Втім, під час зустрічі експертної групи з науковими керівниками аспірантів, ними було дано роз'яснення з цього приводу. Погодження вищезгаданих тем дисертацій обумовлене конкретними інтересами та бажанням зазначених аспірантів досліджувати саме ці теми, можливістю долучення до обговорення результатів дослідження інших членів відповідних кафедр та консультативної підтримки з боку зовнішніх стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Університет організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики здобувачів. Університетом започатковано з 1998 р. видання «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія Історія» (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/naykovizap/195-istoria>). Проте видання потребує перереєстрації в якості фахового видання України. Журнал містить статті з цифровими ідентифікаторами DOI, веб-сайт журналу оновлений відповідно до вимог МОН України (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/naykovizap/195-istoria>). Окрім цього, з 2008 р. гарант ОНП та члени Програмної ради є членами редколегії журналу «Україна-Європа» (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/naukzap/203-istoria41>), яке щоправда так само на сьогодні не включене до Переліку наукових фахових видань України (<https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>). Серед традиційних способів апробації результатів досліджень здобувачів є їх оприлюднення на кафедральних круглих столах, щорічних конференціях. Аналіз наданих гарантом матеріалів («Інформаційна таблиця про наукову діяльність аспірантів ОП «Історія та археологія» Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка») відносно переліку апробацій дисертаційних досліджень засвідчив це. Зокрема, здобувач Стоколос Т. А. систематично бере участь у Всеукраїнських науково-практичних конференціях, що проводяться в університеті (26–28 вересня 2018 р.; 14 листопада 2018 р.; 14 червня 2019 р.). В університеті щорічно проводиться понад 10 наукових, науково-практичних заходів міжнародного та всеукраїнського масштабу за реєстрами МОН, НАПН України, у яких здобувачі можуть брати участь з метою апробації результатів дисертаційних досліджень. Водночас, проведені інтерв'ю показали доцільність започаткування спеціального наукового заходу для здобувачів та молодих вчених. Під час інтерв'ю здобувачі підтвердили відомості про СО відносно того, що університет в межах ОНП створює умови для проведення наукових досліджень здобувачів і забезпечує можливість апробації їх результатів. Як зазначили під час інтерв'ю представники адміністрації, університет має можливості надавати відрядження здобувачам, що сприяє розв'язанню проблеми проведення наукових досліджень в межах України.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

В університеті діє «Стратегія інтернаціоналізації ТНПУ ім. Володимира Гнатюка» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Stratehiia_internatsionalizatsii_TNPU.pdf), на основі якої складено «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність ТНПУ ім. Володимира Гнатюка» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf). Діючи угоди про партнерство та академічну мобільність дали можливість здобувачам ОНП Барану Б. М. та Петрику Ю. Б. пройти міжнародне стажування в Академії ім. Я. Длугоша м. Ченстохова (15–23.09.2019 р.) за програмою PROM за сприяння ЄС та Республіки Польща. Для розширення можливостей інтернаціоналізації укладено двосторонні договори про співпрацю з провідними університетами ЄС, Туреччини та Китаю. У 2019 р. стартувала спільна грантова програма ТНПУ – Університет Мармари (Туреччина), в межах якої здобувачі мають можливість проходити міжнародні стажування. У березні 2020 р. подано заявки на конкурс. У квітні 2020 р. на грантовій основі отримано вільний доступ до 3800 онлайн-курсів (з них 987 курсів – щодо питань освіти) на платформі Coursera в рамках проєкту Coursera for Campus.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Під час роботи з відомостями про самооцінювання, матеріалами офіційного веб-сайту, додатковими документами від гаранта ОП та відео-зустрічами з академічним персоналом факультету, експертна група уточнила відомості про участь наукових керівників у різноманітних дослідницьких проектах вітчизняного рівня. З 2011 року на історичному факультеті реалізується 2 науково-дослідні теми (<http://old.mon.gov.ua/images/files/nauka/prezent/2011/2/5.ppt>): - на базі кафедри стародавньої та середньовічної історії «Актуальні проблеми історії, культури, освіти, науки і техніки України» (№ 0111U009915). Куратором є гарант ОП, проф. Зуляк І.С. Результатом виконання зазначеної теми є діючі наукові дослідження, пов'язані із темами дисертаційних робіт, таких аспірантів, як Балан Я.Ф., Петрик Ю.Б., Ковбаса В.М.; публікація понад 100 статей у фахових виданнях України, в тому числі в Scopus (https://www.unipo.sk/public/media/34589/historia_ecclesiastica_01_2019_WEB.pdf) і Web of Science Core Collection (<http://eehb.dspu.edu.ua/issue/view/9334>) . - на базі кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук «Актуальні проблеми історії та економіки України XIX–XXI ст.» (номер державної реєстрації 0111U001325). Куратором є проф. Москалюк М.М. В ході теми було підготовлено і захищено 5 здобувачів, у тому числі 2 докторів історичних наук (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/dis_klish.pdf). Проф. Алексієвцев Л.М. в рамках своєї науково-дослідної тематики опікується періодичним науковий виданням «Україна-Європа-Світ: історико-політичні, соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку» - (<http://journals.uran.ua/index.php/2225-3165>). На сьогоднішній час видано 23 випуски міжнародного збірника, який індексується у міжнародній наукометричній базі даних РІНЦ та Google Scholar.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В ТНПУ імені В. Гнатюка реакція на порушення академічної доброчесності унормована у внутрішніх нормативних документах стосовно академічної доброчесності (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>). Під час зустрічей з академічним персоналом, експерти впевнились в формуванні якісної академічної культури доброчесності – викладачі під час своїх курсів обговорюють питання академічної доброчесності. Зокрема, регулярно проводяться тренінги та семінари за сприяння SAIUP. Проф. Буяк Б.Б. – учасник програми «Academic Integrity («Академічна доброчесність», США), набутий досвід поширює та впроваджує в ТНПУ. Здобувачі, спілкуючись з експертною групою теж підтвердили своє розуміння академічної доброчесності. Під час онлайн-спілкування з усіма учасниками освітнього процесу, експерти підтвердили інформацію, що за період реалізації ОП не було виявлено порушень академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Університет організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення наукових досліджень відповідно до тематики здобувачів. Навесні 2020 р. на грантовій основі отримано вільний доступ до 3800 онлайн-курсів на платформі Coursera в рамках проєкту Coursera for Campus.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Рекомендовано розширення традиційних способів апробації результатів досліджень здобувачів шляхом започаткування спеціального наукового заходу для здобувачів та молодих вчених. Діючі угоди про партнерство та академічну мобільність надають здобувачам можливості міжнародної співпраці за спеціальністю, водночас лише двоє здобувачів активно їх використовують. Рекомендовано посилити інформування здобувачів відносно існуючих можливостей щодо долучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Періодичне видання історичного факультету наразі входять лише до наукометричних баз РІНЦ і Google Scholar і потребують перереєстрації в якості фахових видань України. Рекомендуємо керівництву Університету, головним редакторам цих видань, їхнім заступникам і відповідальним секретарям докласти зусиль задля забезпечення процесу долучення наукових видань до наукометричних баз і перереєстрації. Це суттєво покращить можливості здобувачів освіти для апробації їхніх наукових результатів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП в цілому відповідає визначеному критерію, а зазначені слабкі сторони у подальшому цілком можливо покращити з огляду на потенціал факультету і Університету в цілому.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час онлайн конференцій з представниками та учасниками освітнього процесу експертна група отримала багато інформації, яка дозволила визначити особливості реалізації ОНП «Історія та археологія». Всі заплановані зустрічі відбулися. Вони проходили у робочій доброзичливій атмосфері. Експертна група позначила позитивні сторони і практики ОНП. Разом з тим, було надано рекомендації щодо її удосконалення. В цілому Університет має потенціал для розвитку ОНП. Врахування зауважень та рекомендацій експертів сприятиме покращенню внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Миколенко Дмитро Валерійович

Члени експертної групи

Константінова Вікторія Миколаївна

Герасименко Вікторія Вікторівна